

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาโปรแกรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้เขียน นางทัฬหวัณ สุริรัตยาวัณค์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี เลิศมัลลิกาพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. อะเคื้อ อุณหเลขกะ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

แนวโน้มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากไม่มีวิธีการป้องกันที่เหมาะสมอาจทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนและสังคม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 2) ศึกษาผลของโปรแกรมต่อความรู้และทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย รวม 15 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโปรแกรม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และแบบวัดทักษะการปฏิเสธ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบค่าที่

ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนวคิดพริชิต-โพรชิตโมเดล ซึ่งประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และระยะที่ 2 การปฏิบัติ และการประเมินผล โดยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม 5 กิจกรรมคือ 1) การรณรงค์ห้าม

จำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน 2) การจัดทำป้ายรณรงค์การป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ 3) การจัดกิจกรรมกล่าวคำปฏิญาณตนงดดื่มน้ำแอลกอฮอล์ 4) การจัดอบรมเรื่อง การป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและ 5) การจัดตั้งชมรมเพื่อ รณรงค์การป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนและ ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ และทักษะ ปฏิเสธเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ใน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่พัฒนาขึ้นนั้น สามารถเพิ่มความรู้ เกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และทักษะปฏิเสธในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ดังนั้นควรนำ โปรแกรมการป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ไปประยุกต์ใช้กับวัยรุ่นในโรงเรียนและชุมชน และควรติดตามพฤติกรรมกรรมการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในระยะยาว

Thesis Title Development of a Community Participative Program for Alcohol Drinking Prevention Among Secondary School Students

Author Mrs. Thapkhwan Srirattayawong

Degree Master of Nursing Science (Community Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Sumalee Lirtmunlikaporn Advisor

Associate Professor Dr. Akeau Unahalekhaka Co-advisor

ABSTRACT

The trend of alcohol drinking among students has continuously increased. It is important to have appropriate prevention methods in order to avoid problems to students and society. The purposes of this research were to 1) develop a community participative program for alcohol drinking prevention among secondary school students and 2) study the effects of this program toward students' alcohol knowledge and refusal skills for alcohol drinking. The sample was divided into two groups. The first group was a group of program developers consisting of a school director, teachers, secondary school students, parents, community leaders, and health center officers altogether 15 people. The second group was a group of program attendants including 30 secondary school students. The research instruments were the alcohol knowledge test and the refusal skills test. Data were analyzed using descriptive statistics and t-test.

The researcher developed the community participative program for alcohol drinking prevention among secondary school students based on a PRECEDE-PROCEED model. It was composed of two phases as follows: The first phase consisted of problem assessment and analysis about alcohol drinking behavior among secondary school students and the second phase included implementation and evaluation. The developed program was composed of five activity plans namely 1) a campaign to ban the sale of alcohol to students, 2) campaign banners production for

alcohol drinking prevention, 3) students' activity for committing to abstain from alcohol drinking, 4) alcohol drinking prevention training among secondary school students, and 5) a club setting for alcohol drinking prevention campaign among secondary school students in school and community. The result of this research revealed that the program attending students' alcohol knowledge and refusal skills increased at a statistically significant level ($p < .001$).

This results of the study show that the developed community participative program for alcohol drinking prevention among secondary school students could increase alcohol knowledge and refusal skills among students. Therefore, the alcohol drinking prevention program should be applied to adolescents in school and community. Furthermore, the long-term follow-up of alcohol drinking behavior among adolescents is recommended.